

Rapport

Datum: 2 december 2010
Rapportnummer: 2010/342

Klacht

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Beoordeling

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Conclusie

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Onderzoek

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Bevindingen

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Haaglanden hem op 13 januari 2008 onder druk heeft gezet om zijn computer af te geven.

Ook klaagt verzoeker over de wijze waarop hij door de politieambtenaar is bejegend, nu deze volgens verzoeker had aangegeven zijn computer te willen meenemen voor onderzoek, om er zeker van te zijn dat verzoeker zich niet bezighield met kinderporno.

Context

Op zondag 13 januari 2008 hadden verzoeker en zijn ex-vriendin onenigheid bij haar ouderlijk huis, onder meer over spullen van verzoeker die zij nog in haar bezit zou hebben. Aldaar was ook de vader van de ex-vriendin. De situatie dreigde uit de hand te lopen tussen de vader en verzoeker en de politie werd gealarmeerd. De wijkagent, politieambtenaar B., kwam ter plaatse. Verzoeker vroeg B. te bemiddelen. B. heeft met beide partijen gepraat en sprak met verzoeker af er later met hem nog op terug te komen.

Die avond stuurde verzoeker vanaf zijn computer een e-mail met enkele compromitterende foto's van zijn ex-vriendin naar haar, haar vader en anderen. B. is diezelfde avond bij verzoeker langsgegaan. B. nam de computer van verzoeker mee voor onderzoek. Op 17 januari 2008 meldde de ex-vriendin zich bij de hulpofficier van justitie om aangifte tegen verzoeker te doen van onder meer belaging en smaad. Verzoeker is uiteindelijk gedagvaard voor belaging. Op 28 november 2008 sprak de politierechter hem hiervan vrij,

vanwege het ontbreken van wettig en overtuigend bewijs.

Verzoeker vond dat B. met zijn optreden op 13 januari 2008 buiten zijn boekje was gegaan en diende daarover op 4 februari 2008 een klacht in bij de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden. De korpsbeheerder onthield zich op beide klachtonderdelen van een oordeel, omdat de lezing van verzoeker lijnrecht tegenover die van de betrokken politieambtenaar stond en aan de ene lezing niet meer betekenis kon worden gegeven dan de andere. Verzoeker vond deze uitkomst onbevredigend. Hij vroeg de Nationale ombudsman om een oordeel.

Het standpunt van verzoeker

Verzoeker had de gewraakte e-mail op de avond van 13 januari 2008 verstuurd, vanwege de kwetsende uitlatingen die de vader van zijn ex-vriendin die avond over verzoekers moeder had gemaakt. De e-mail bevatte een paar vakantiefoto's van verzoeker en zijn ex-vriendin, waarop de ex-vriendin in ondergoed, dan wel van de achterzijde naakt onder de douche op stond. De foto's hadden ze samen op zijn computer gezet. De ex-vriendin

was op het moment dat de foto's waren gemaakt rond de twintig jaar oud. Toen de wijkagent verzoeker die avond belde voor een terugkoppeling op het incident, was het verzoeker die hem informeerde over de e-mail die hij had verstuurd. B. vertelde verzoeker dat het versturen van een dergelijke e-mail niet verstandig was. Hij adviseerde verzoeker het te laten voor wat het was. Als de familie aangifte tegen verzoeker zou doen, zou hij er nog van horen, aldus B. Even later stond B. ineens bij verzoeker op de stoep, omdat hij wilde praten. Verzoeker liet B. binnen in zijn woning. Er ontstond een onprettig gesprek, waarbij B. een eenzijdig en verwijtend verhaal richting verzoeker hield. Op verzoek toonde verzoeker B. de verzonden e-mail. B. liet weten dat de e-mail onder smaad kon vallen, maar dat de ex-vriendin nog geen aangifte tegen verzoeker had ingediend. B. vroeg of verzoeker nog meer, vergelijkbare foto's op zijn computer had staan. Verzoeker gaf aan dat dit niet het geval was. B. gaf vervolgens aan er zeker van te willen zijn dat verzoeker zich niet bezighield met kinderporno. Onderzoek kon dit uitsluiten en daarom wilde B. verzoekers computer meenemen. Verzoeker wilde zijn computer niet afstaan. B. stelde verzoeker daarop tweemaal tot de keuze om de computer vrijwillig af te staan, anders zou hij gearresteerd worden. Verzoeker was verbaasd dat hij gearresteerd kon worden voor het versturen van een dergelijke e-mail en nog meer dat hij nu beschuldigd werd van het bezit van kinderporno. Dit laatste stak verzoeker in het bijzonder, omdat hij zelf vader is van een dochtertje van op dat moment vier jaar.

Verzoeker gaf de computer onder druk mee, omdat hij niet gearresteerd wilde worden. Er logeerde een nichtje (van vijftien jaar oud) van verzoeker bij hem in de woning en hij wilde voorkomen dat zij alleen achter zou blijven. Dit nichtje heeft het gesprek met B. niet kunnen volgen, omdat zij in een andere ruimte was en de Nederlandse taal nauwelijks machtig is. B. koppelde de computer zelfstandig los en sprak met verzoeker af de

computer de volgende dag terug te brengen, als er geen kinderporno of andere illegale handelingen op werden aangetroffen. Het enige wat B. daarbij nog zei, was dat de afdeling digitale expertise de computer in zijn bijzijn zou onderzoeken. B. heeft de computer de volgende dag teruggebracht. Op zijn verzoek heeft verzoeker de betreffende foto's van de computer verwijderd. Op het verzoek van B. om ook andere foto's te wissen waar de ex-vriendin opstond, ging verzoeker niet in. Verzoeker vond dat B. zich als politieambtenaar schuldig had gemaakt aan machtsmisbruik en bevooroordeeld te werk was gegaan.

Het standpunt van de korpsbeheerder

De korpsbeheerder liet de Nationale ombudsman weten bij zijn eerdere standpunt te blijven wat betreft de klachten van verzoeker. De korpsbeheerder overwoog daarbij dat politieambtenaar B. door de ex-vriendin van verzoeker was gebeld met de mededeling dat verzoeker via de e-mail gedeeltelijke naaktfoto's van haar had verstuurd naar haar en anderen. De ex-vriendin had B. verzocht om medewerking om verdere verspreiding te

voorkomen. Vervolgens is B. naar verzoeker gegaan om te vragen of het klopte wat de ex-vriendin hem eerder had verteld. Toen verzoeker aangaf dat dit klopte, vertelde B. hem dat dit onder smaad viel en derhalve strafbaar kon zijn. B. heeft verzoeker de cautie gegeven en hem de keuze gegeven om de computer vrijwillig af te geven, dan wel deze op officiële wijze in beslag te nemen. B. mocht de computer in beslag nemen. De verklaring van B. en verzoeker over het al dan niet vrijwillig afstand doen van de computer komen niet met elkaar overeen.

De korpsbeheerder liet verder weten dat een onderliggende formele klacht (aangifte met verzoek tot vervolging) ter zake smaad niet nodig was voor het verrichten van opsporingshandelingen in de richting van een verdachte. Dit geldt zeker ook als de gevolgen van het misdrijf voor het slachtoffer door accurate politie-interventie beperkt kunnen worden.

Aanvullende verklaring van politieambtenaar B.

Politieambtenaar B. verklaarde op vragen van de Nationale ombudsman dat hij op 13 januari 2008 van verzoeker hoorde dat deze de gewraakte e-mail had verstuurd. B. had dit niet eerder van bijvoorbeeld de ex-vriendin of haar ouders gehoord. B. is daarop naar de woning van verzoeker gegaan om te zien wat voor een e-mail verzoeker had verstuurd. Verzoeker had zich namelijk mogelijk schuldig gemaakt aan het misdrijf smaad. Verzoeker liet B. vrijwillig binnen. Voor zover B. zich kon herinneren, was verzoeker alleen in de woning. B. kon zich niet meer herinneren of hij verzoeker de cautie had gegeven, maar kon zich dit wel goed voorstellen, gezien de aard van de situatie. B. nam de computer van verzoeker mee om de e-mail veilig te stellen. Ook wilde B. onderzoeken of er nog meer foto's van de ex-vriendin op de computer stonden. B. wilde dit als hulpverlenende

wijkagent achterhalen, om te voorkomen dat verzoeker opnieuw smadelijke e-mails zou versturen. B. ontkende ten stelligste dat hij tegen verzoeker heeft gezegd de computer mee te nemen voor onderzoek om uit te sluiten dat verzoeker zich bezighield met kinderporno. Tijdens de interne klachtbehandeling verklaarde B. al dat hij verzoeker had uitgelegd hoe de afdeling digitale expertise werkt die de computer zou onderzoeken. Daarbij heeft B. aangegeven dat deze afdeling onder meer zoekt naar kinderporno. B. zag dat verzoeker verbaasd reageerde op het woord kinderporno. B. verduidelijkte dat het onderzoek aan verzoekers computer daar niet op gericht was, maar enkel op de naaktfoto's van de ex-vriendin. B. heeft verzoeker de keuze geboden om de computer vrijwillig af te staan, dan wel deze op officiële wijze in beslag te nemen. Verzoeker heeft zijn computer zelf losgekoppeld en vrijwillig afgestaan. Enige druk was daarbij wel nodig, maar er is zeker niet bedreigd met aanhouding. B. liet de Nationale ombudsman weten zich inmiddels te realiseren dat er op 13 januari 2008 in principe geen basis was voor zijn optreden, omdat er geen aangifte met het verzoek tot vervolging ter zake smaad door de ex-vriendin was ingediend. In de rechtspraak is bepaald dat dan ook opsporingshandelingen achterwege moeten blijven. De beslissing om de computer van verzoeker mee te nemen was dan ook niet juist.

Aanvullende informatie uit processen-verbaal en mutaties van de politie

Uit processen-verbaal en mutaties van de politie over het incident blijkt onder meer dat B. op 14 januari 2008 een kopie heeft gemaakt van de harde schijf van de computer. Daarna is B. bij de ouders van de ex-vriendin langsgegaan. B. heeft hen geadviseerd om aangifte van smaad te doen tegen verzoeker. De ouders lieten weten dit met hun dochter te overleggen en er later bij B. op terug te komen. Vervolgens heeft B. de computer bij verzoeker teruggebracht. Uit deze informatie blijkt ook dat B. eerder heeft verklaard dat hij de computer zelf heeft losgekoppeld en dat B., als voormalig medewerker bij de afdeling digitale expertise, zelf het onderzoek naar de computer heeft verricht. Het doel daarvan was het veilig stellen van de verstuurde e-mail. Uit het interne klachtendossier blijkt ook dat B. eerder verklaard heeft dat hij door de ex-vriendin op de hoogte was gesteld van de verstuurde e-mail, maar dat hij later na lezing van de stukken erachter was gekomen dat hij dit van verzoeker had gehoord.

Beoordeling

De klacht over het onder druk zetten om computer voor onderzoek af te staan

De Nationale ombudsman toetst de klacht over het onder druk zetten van verzoeker door B. om zijn computer af te staan aan het verbod van misbruik van bevoegdheid. Dit verbod houdt in dat overheidsinstanties een bevoegdheid niet gebruiken voor een ander doel dan waartoe die bevoegdheid is gegeven. Dit vereiste brengt met zich mee dat een politieambtenaar iemand niet onder druk zet om zijn computer af te staan, door te dreigen met het gebruik van bevoegdheden, als voor het gebruik van die bevoegdheden geen

grond is.

Politieambtenaar B. is op de avond van zondag 13 januari 2008 naar de woning van verzoeker gegaan omdat verzoeker zich mogelijk schuldig had gemaakt aan smaad. Het misdrijf smaad (zie Achtergrond, onder I.) is een zogenoemd absoluut klachtdelict, net als belaging (zie Achtergrond, onder II.), waar verzoeker uiteindelijk voor is gedagvaard. Het bijzondere aan dit type delicten is dat er pas vervolging door het Openbaar Ministerie kan worden ingesteld, als er *aangifte met het uitdrukkelijke verzoek om vervolging*, ook wel klacht genaamd, is gedaan (zie Achtergrond, onder III.). De Hoge Raad heeft in een tweetal uitspraken (zie Achtergrond, onder IV.) duidelijk gemaakt dat deze regel met zich meebrengt dat ook een opsporingsonderzoek achterwege blijft wanneer er geen klacht is gedaan, tenzij de klachtgerechtigde kenbaar heeft gemaakt dat hij wel een opsporingsonderzoek wenst. De reden van het bestaan van het klachtvereiste voor bepaalde misdrijven is dat ongewenste ruchtbaarheid die voor de getroffen(e) als pijnlijk wordt ervaren moet worden vermeden. De klacht vormt bij absolute klachtdelicten in principe dus het startpunt van vervolging én opsporing.

Op het moment dat B. de computer van verzoeker meenam om naar zijn zeggen het bewijsmateriaal veilig te stellen (en te kijken of er nog meer van dergelijke foto's op de

computer stonden), was er geen klacht tegen verzoeker ingediend en had de ex-vriendin ook niet kenbaar gemaakt dat zij een opsporingsonderzoek wenste. Dit deed zij pas op 17 januari 2008. Gezien het bovenstaande was er op 13 januari 2008 geen juridische basis voor een opsporingsonderzoek naar verzoeker als verdachte van smaad (of belaging). B. kon de computer van verzoeker dan ook niet meenemen voor onderzoek. Dit zou nog anders kunnen zijn, wanneer verzoeker volstrekt vrijwillig zijn computer had afgestaan. Los van het feit dat verzoeker vrijwillige afgifte ontkent, kan ook om andere reden niet worden uitgegaan van vrijwillige afgifte. B. heeft namelijk bedreigd met het gebruik van bevoegdheden, wanneer verzoeker zijn computer niet wilde afstaan. Of B. heeft bedreigd met aanhouding dan wel de computer op officiële wijze in beslag te nemen, doet er voor dit oordeel niet toe. In beide gevallen is sprake van oneigenlijke druk, omdat er voor het gebruik van beide bevoegdheden geen juridische basis was. B. heeft daarmee gehandeld in strijd met het verbod van misbruik van bevoegdheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

De klacht over de bejegening

Verzoeker klaagde ook over de wijze waarop hij door de politieambtenaar was bejegend, nu deze volgens verzoeker had aangegeven zijn computer te willen meenemen voor onderzoek, om er zeker van te zijn dat verzoeker zich niet bezighield met kinderporno.

Aan de orde is de vraag of genoemde opmerking door B. is gemaakt in de richting van verzoeker. De Nationale ombudsman is het met de korpsbeheerder eens dat niet ter discussie staat dat het woord kinderporno in het gesprek tussen verzoeker en B. is gevallen, maar dat de verklaringen over de context waarin dit woord is gebruikt wezenlijk verschillen. In welke context B. het woord kinderporno gebruikte is echter hier van groot belang. Een algemene toelichting op de werkzaamheden van de afdeling digitale expertise is namelijk niet meer dan een informatieve mededeling, maar de mededeling een computer mee te nemen om uit te sluiten dat iemand zich bezighoudt met kinderporno is niets minder dan een verdenking van een ernstig misdrijf.

De Nationale ombudsman kan niet anders dan tot de conclusie komen dat de lezingen over het meenemen van de computer voor onderzoek lijnrecht tegenover elkaar staan. Dat betekent dat de Nationale ombudsman niet kan vaststellen of de gewraakte opmerking is gemaakt. De Nationale ombudsman stelt wel vast dat verzoeker consistentere heeft verklaard over wat zich op 13 januari 2008 heeft voorgedaan dan B. Zo verklaarde B. wisselend over wie de computer had losgekoppeld en door wie hij op de hoogte was gesteld over de gewraakte e-mail. Deze omstandigheden zijn echter niet zodanig dat de Nationale ombudsman op grond daarvan *aannemelijk* kan achten dat de gewraakte opmerking door B. is gemaakt.

De Nationale ombudsman onthoudt zich op dit punt van een oordeel.

Slotbeschouwing

In deze zaak beoordeelde de Nationale ombudsman een situatie waarin een wijkagent in het kader van hulpverlening betrokken raakte in een conflict tussen twee ex-geliefden. Hij probeert de situatie te neutraliseren en bemiddelt in de teruggave van spullen. Wanneer hem blijkt dat een van de twee olie op het vuur gooit door het versturen van een e-mail met compromitterende foto's, twijfelt hij niet en gaat naar de woning van de verzender.

In dergelijke situaties is het van groot belang dat de politie professioneel en zonder partij te kiezen blijft handelen. Voorkomen moet worden dat de politie-inzet onderwerp wordt van discussie. Ondanks de goede bedoelingen die de wijkagent had om verdere verspreiding van compromitterende foto's te voorkomen, ging hij hier te voortvarend te werk. De wijkagent liet zich teveel leiden door de belangen van de ex-vriendin en ging daarbij de grenzen van zijn bevoegdheden te buiten.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden is gegrond, ten aanzien van het onder druk zetten van verzoeker om zijn computer af te staan, wegens schending van het verbod van misbruik van bevoegdheid.

De Nationale ombudsman onthoudt zich van een oordeel ten aanzien van de bejegening van verzoeker door B.

Onderzoek

Op 31 maart 2010 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden (de burgemeester van Den Haag), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Verzoeker maakte van de gelegenheid gebruik hierop te reageren.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren. De Nationale ombudsman stelde de betrokken politieambtenaar vragen.

Ook nam een medewerker van de Nationale ombudsman een verklaring af bij verzoeker. De betrokken politieambtenaar en verzoeker kregen de gelegenheid hierop te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

Verzoeker en de betrokken ambtenaar gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

het verzoekschrift van verzoeker van 30 maart 2010;

het interne klachtendossier van de politie Haaglanden, ontvangen op 3 mei 2010, met daarbij onder meer:

de klachtenbrief van verzoeker van 4 februari 2008

de beslissing van de korpsbeheerder van 26 februari 2010

het advies van de klachtenadviescommissie van 24 februari 2010

het standpunt van de korpsbeheerder van 16 juli 2010 op het onderzoek van de Nationale ombudsman, met daarbij onder meer:

het mutatieformulier van de politie Haaglanden van 13 januari 2008, opgesteld door politieambtenaar B.

het proces-verbaal van aangifte van 17 januari 2008 inzake belaging,

het proces-verbaal van bevindingen van 14 januari 2008, opgesteld door politieambtenaar B.;

het standpunt van verzoeker van 5 augustus 2010 op het standpunt van de korpsbeheerder;

het vonnis van de politierechter van de rechtbank 's-Gravenhage van 28 november 2008;

de verklaring van politieambtenaar B., afgelegd op 18 en 21 augustus 2010;

de verklaring van verzoeker, afgelegd op 8 augustus 2010;

de reactie van verzoeker van 10 oktober 2010.

Achtergrond

I. Artikel 261 Wetboek van Strafrecht

"1. Hij die opzettelijk iemands eer of goede naam aanrandt, door telastlegging van een bepaald feit, met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, wordt, als schuldig aan smaad, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

2. Indien dit geschiedt door middel van geschriften of afbeeldingen, verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen, of door geschriften waarvan de inhoud openlijk ten gehore wordt gebracht, wordt de dader, als schuldig aan smaadschrift, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

3. Noch smaad, noch smaadschrift bestaat voor zover de dader heeft gehandeld tot noodzakelijke verdediging, of te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat het te last gelegde waar was en dat het algemeen belang de telastlegging eiste."

II. Artikel 269 Wetboek van Strafrecht

"Belediging, strafbaar krachtens deze titel, wordt niet vervolgd dan op klacht van hem tegen wie het misdrijf is gepleegd, behalve in de gevallen voorzien in artikel 267, aanhef en onder 1° en 2°."

III. Artikel 285b Wetboek van Strafrecht

"1. Hij, die wederrechtelijk stelselmatig opzettelijk inbreuk maakt op eens anders persoonlijke levenssfeer met het oogmerk die ander te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden dan wel vrees aan te jagen wordt, als schuldig aan belaging, gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of een geldboete van de vierde categorie.

2. Vervolging vindt niet plaats dan op klacht van hem tegen wie het misdrijf is begaan."

IV. HR 3 mei 1977, NJ 1978, 692 en HR 16 juni 1998, NJ1998, 800.

Achtergrond

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.